

Convenant toekomstbestendige woningbouw

Per onderwerp circulair, mobiliteit, klimaatadaptatie en energie onderstaande vragen uitwerken:

1. In welke mate is dit bovenwettelijk?
2. In welke mate is dit haalbaar? Minimaal brons en streven naar zilver en goud
3. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?
Dit convenant is de intentie om uit te zoeken hoe deze ambities uitgevoerd kunnen gaan worden. Dat betekent samenwerking tussen pijlers onderling en ook met onderhoudswerkzaamheden (werk- met werk maken) en ook tussen medewerkers en partijen. Daarnaast bijvoorbeeld beleid en regelgeving aanpassen.
4. Wat is het minimumadvies aan het college? Brons, zilver of goud per onderwerp.

Thema 1 - Energie

Indicator	Wettelijk	Brons	Zilver	Goud
Energiebehoefte: maximale energiebehoefte voor verwarming en koeling (in kWh/m ² /jaar)	Grondgebonden: ≤55 Gestapeld: ≤65	Grondgebonden: ≤55 Gestapeld: ≤65	Grondgebonden: ≤52,5 Gestapeld: ≤60	Grondgebonden: ≤50 Gestapeld: ≤55
Primaire-fossiele-energie: maximaal primair fossiel energiegebruik (in kWh/m ² /jaar)	Grondgebonden: ≤30 Gestapeld: ≤50	Grondgebonden: ≥0 Gestapeld: ≤20	Grondgebonden: 0 Gestapeld: ≤17,5	Grondgebonden: 0 Gestapeld: 0
Aandeel hernieuwbare energie: minimaal aandeel hernieuwbare energie (in %)	Grondgebonden: ≥50 Gestapeld: ≥40	Grondgebonden: ≥100 Gestapeld: ≥80	Grondgebonden: NoM Gestapeld: ≥80	Grondgebonden: ≥ NoM + 5 Gestapeld: ≥100

1. In welke mate is dit bovenwettelijk?

Zie hierboven, de doelstelling brons bij BENG 1 is niet bovenwettelijk.

Op het gebied van energie is wettelijk relatief veel vastgelegd, met name in de BENG-normen [6]. BENG staat voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen. De drie BENG-normen zijn gebaseerd op de principes van Trias Energetica; beperk eerst de energiebehoefte, maak daarna maximaal gebruik van hernieuwbare energie en gebruik fossiele energie zo efficiënt mogelijk. De drie BENG-normen zijn:

De maximale energiebehoefte voor verwarming en koeling in kWh per m² gebruiksoppervlak per jaar;

Het maximale primair fossiel energiegebruik in kWh per m² gebruiksoppervlak per jaar;

Het minimale aandeel hernieuwbare energie in percentage van eigen energieverbruik.

Naast de BENG-normen is er wettelijk een grenswaarde vastgesteld voor de temperatuur overschrijding in de woning (TOjuli).

Aanscherpen van BENG-normen Vanuit de Trias Energetica gedachte is het aanscherpen van BENG 1, het terugbrengen van de energiebehoefte, een interessante stap in het verduurzamen van een woning. In de praktijk pakt het sterk aanscherpen van BENG 1 echter niet zo uit. Zowel uit onderzoek (voor Lente-akkoord door W/E Adviseurs en Nieman RI) als uit ervaringen in de praktijk blijkt dat het sterk aanscherpen van de BENG 1 norm een averechts effect heeft [7]. Bij het aanscherpen van de BENG 1 norm zonder aanwezigheid van duurzame koeling kiezen bouwpartijen, om te kunnen voldoen aan de TOjuli grenswaarde, vaak voor actieve koeling met een luchtwarmtepomp. Deze installatie verhoogt het energieverbruik. Om vervolgens te kunnen voldoen aan de normen van BENG 2 en BENG 3 worden vaak extra zonnepanelen geplaatst. Dit resulteert onder aan de streep in een hogere CO₂-uitstoot [8]. Vanwege het gebruik van meer materialen en installaties heeft het aanscherpen van de BENG 1 norm ook een negatief effect op de MPG-score. Vanwege deze redenen scherpen we BENG 1 alleen op ambitieniveau zilver (-5%) en goud (-10%) aan.

2. In welke mate is dit haalbaar? Minimaal brons en streven naar zilver en goud.

Brons is ook bij BENG3 haalbaar omdat de extra kosten per woning beperkt blijven: 600 euro. De haalbaarheid om voor zilver of goud te gaan , moeten we nog iets meer onderzoeken, aangezien zoals hierboven te lezen het aanscherpen van normen niet altijd positieve effecten heeft.

3. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?
Dit convenant is de intentie om uit te zoeken hoe deze ambities uitgevoerd kunnen gaan worden. Dat betekent samenwerking tussen pijlers onderling en ook met onderhoudswerkzaamheden (werk- met werk maken) en ook tussen medewerkers en partijen. Daarnaast bijvoorbeeld beleid en regelgeving aanpassen.
Ja
4. Wat is het minimumadvies aan het college? Brons, zilver of goud per onderwerp.
Brons

Thema 2 - Circulariteit

Indicator	Wettelijk	Brons	Zilver	Goud
MPG-score: versimpelde weergave LCA. Schaduwkosten in €/m² BVO/jaar	0,8 (2021) 0,5 (2025)	0,65	Grondgebonden : 0,50 Gestapeld: 0,55	0,20
Materiaalgebruik: Massapercentage (%) is hernieuwbaar, hergebruikt, gerecycled.	Indirect in MPG	Grondgebonden: ≥25 Gestapeld: ≥20	≥45	≥ 55
Indicator	Wettelijk	Brons	Zilver	Goud
Indicatoren uit Het Nieuwe Normaal (HNN): Materiaalgebonden CO2-uitstoot Materiaalgebonden CO2-opslag Hergebruikpotentie Adaptief vermogen Losmaakbaarheid Omgang restmateriaal (sloop) Omgang restmateriaal (bouw)		Minimaal 1 indicator meenemen	Minimaal 3 indicatoren meenemen	Minimaal 5 indicatoren meenemen

Onderstaande antwoorden en verwijzingen naar ‘onderzoek’ zijn voornamelijk gebaseerd op een onderzoek uitgevraagd door ministerie van Binnenlandse Zaken. Een verkenning om de eis naar een MGP score van 0.5 in 2030 versneld te zetten naar 2025. [WE rapport \(omgevingsweb.nl\)](#), gepubliceerd feb 2023.

5. In welke mate is dit bovenwettelijk?

Zie bovenstaand overzicht.

6. In welke mate is dit haalbaar? Minimaal brons en streven naar zilver en goud

- **Brons:** MPG: Zeer goed haalbaar. In 2021 is de wettelijke eis van 1.0 naar 0.8 gegaan. Uit onderzoek blijkt dat op dit moment een MPG score van 0,8 (te) gemakkelijk gehaald wordt. Een MPG score van 0,75 is met enkele ‘handigheidjes’ gemakkelijk te realiseren en wordt vaak al met traditionele bouw gerealiseerd. Het Nieuwe Normaal: Het toepassen van 1 indicator uit HNN is goed haalbaar. In het beleid circulaire economie is opgenomen dat een materialenpaspoort verplicht is als de gemeente een woning of gebouw bouwt, daarmee voldoe je direct aan HNN indicator ‘materiaalgebruik’
- **Zilver:** volgens het onderzoek is een score van 0,5 goed haalbaar (wel met enkele kanttekeningen) en wordt in de praktijk vaak al gerealiseerd door twee strategieën: optimalisatie van traditionele bouw (materiaal keuzes en energieconcept) en gebruik van bio-based materialen (vaak hout). Strategieën als levensduurverlenging en sluiten van kringlopen (hergebruik, recycling) worden minder toegepast. In 2025 wordt dit de wettelijke norm. Het Nieuwe Normaal: Is ook goed haalbaar, bij het ontwerp van sportzaal Uitgeest is al een losmaakbaarheidsindex toegepast.
- **Goud:** een MPG score van 0,2 is op dit moment ambitieus te noemen, hiervoor dient optimaal een combinatie van strategieën toepast te worden. Het toepassen van 4/5 indicatoren van Het Nieuwe Normaal zou ook zeer uitdagend zijn op dit moment.

7. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?

Dit convenant is de intentie om uit te zoeken hoe deze ambities uitgevoerd kunnen gaan worden. Dat betekent samenwerking tussen pijlers onderling en ook met onderhoudswerkzaamheden (werk- met werk maken) en ook tussen medewerkers en partijen. Daarnaast bijvoorbeeld beleid en regelgeving aanpassen

- MPG norm geldt alleen voor gebouwen en woningen.
 - Het Nieuwe Normaal is wenselijk voor toepassing op alle bouw en infra projecten. Op dit moment worden middels pilots projecten geëvalueerd volgens HNN en daarna met dezelfde projectleiders enkele pilots volgens HNN uitgevoerd. Het idee is al om een handreiking te ontwikkelen voor bouw en infra om te werken volgens HNN. De bedoeling is om pilots uit te breiden en eind 2025 toe te passen op alle projecten.
8. Wat is het minimumadvies aan het college? Brons, zilver of goud per onderwerp.
- Brons. Dit blijkt dus gemakkelijk te realiseren, en geeft een signaal naar de omgeving dat de gemeente er 'bewust' mee bezig is. Zilver geeft ambitie mee en is goed te realiseren voor een gemeente met plusambitie. Het is allemaal bovenwettelijk en kan dus, tenzij de gemeente opdrachtgever is, niet worden opgelegd aan externe partijen.
 - Inmiddels is wel bevestigd door het Rijk dat de wettelijke MPG norm in 2025 van 0,5 naar 0,8 gaat.

Thema 3 - Duurzame mobiliteit

1. In welke mate is dit bovenwettelijk?

Indicator	Bovenwettelijk?
Nabijheid	Ja, zie pag. 21-23 van het <i>Convenant Toekomstbestendig Bouwen</i> .
Lopen en fietsen	
OV en deelmobiliteit	
Logistiek	
Automobiliteit	

2. In welke mate is dit haalbaar? Minimaal brons en streven naar zilver en goud

Indicator	Haalbaar?
Nabijheid	Binnen de kernen: Zilver. Buitengebied: Brons.
Lopen en fietsen	Brons. Castricum en Uitgeest beschikken over een actueel <i>Fietsbeleidsplan</i> , inclusief uitvoeringsagenda waar dit een onderdeel van is. Voor Heiloo is dit een <i>Fietsbeleidsplan</i> in voorbereiding en de uitvoeringsagenda van het <i>Fietsbeleidsplan</i> van Bergen moet worden geactualiseerd. Bij woningbouw worden parkeervoorziening steeds vaker geconcentreerd in parkeerkoffers. De <i>nota's Parkeernormen</i> (uitgezonderd Uitgeest) bevatten harde maximale loopafstanden naar de parkeergelegenheid, maar het college is bevoegd om hiervan af te wijken.
OV en deelmobiliteit	Brons. Bij de NS-stations van Castricum en Heiloo is een (fossiele) deelauto van een landelijke aanbieder beschikbaar. (voor bezoekers). In Uitgeest

	is dit nog niet het geval, maar dit is wel onderdeel van de P+R-strategie van de MRA voor dit NS-station. In Bergen is een deelauto (voor bezoekers en bewoners) beschikbaar in het centrum. (Na)bij de drie NS-stations zijn ook deelfietsen beschikbaar. De gemeente Bergen werkt hiervoor op het transferium (pilot) samen met een lokale fietsverhuurder. Het streven is om de diverse vormen van voor- en natransport naar de drie NS-stations (bus, taxideelfiets, deelauto, fietsparkeren, autoparkeren) te verbeteren door realisering van een mobiliteitshub (pluspakket). Het stimuleren van deelmobiliteit bij woningbouw is onderdeel van de <i>nota's Parkeernormen</i> (mobiliteitscorrectie/lagere parkeernorm). De (oudere) <i>nota Parkeernormen</i> van Uitgeest bevat deze mogelijkheid niet. In de gemeente Castricum en Heiloo stimuleren de lokale energiecoöperaties elektrische deelauto's voor bestaande bewoners in de wijk. De energiecoöperatie in Uitgeest onderzoekt de haalbaarheid hiervan. De energiecoöperatie in Bergen houdt zich niet actief bezig met deelmobiliteit in de wijken; landelijke aanbieder bieden dit hier wel aan indien er voldoende vraag naar is.
Logistiek	Brons. Logistiek is aandachtspunt bij functieverandering of vestiging van bedrijven, maar bestemmingsplannen zijn wat betreft functies te algemeen om actief te kunnen sturen → aanpassen <i>Paraplubestemmingsplan Parkeren</i> of (vanaf 2024) meenemen bij op te stellen Omgevingsplannen. Logistiek bij bouwplannen wordt vooral bepaald door verkeersveiligheid en stikstof. Hoe als dat stikstofproblematiek geen knelpunt meer is in de bouwfase? Kostenverhoging (sociale) woningbouw? Nu zijn vooral de (grote) steden bezig met ZE-stadslogistiek.. Knelpunt is dat het hiervoor vereiste wagenpark in onvoldoende mate voorhanden is; de verwachting is dat dat komende jaren verandert. Aandachtspunt voor de BUCH-gemeenten op korte termijn is dat (invoering van) ZE-stadslogistiek in de steden niet ertoe leidt dat verouderd wagenpark de bevoorrading in dorpen gaat verzorgen. De mogelijkheden voor ZE-stadslogistiek in de BUCH-gemeenten zijn vooralsnog beperkt: • Bergen streeft naar aansluiting ZE-stadslogistiek gemeente Alkmaar; • Castricum werkt aan een 'hub' op het strandplateau, waarbij kleinere, elektrisch voertuigen de bestellingen via de strandslag

	naar beneden rijden. Het weren van vrachtwagens op de strandafslag maakt ook de looproute veiliger.
Automobiliteit	Brons voor bereikbaarheid met de auto. BUCH-gemeenten kiezen voor stimuleren OV en fietsen, maar tevens voor keuzevrijheid w.b. vervoersmiddel. Deze keuzevrijheid wordt wel beperkt indien nodig voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid (langzamer of omrijden). Zilver voor laadinfrastructuur. Openbare laadinfrastructuur groeit op basis van de vastgestelde <i>Beleidsaanpak openbare laadinfrastructuur</i> mee met vraag a.d.h.v. aanvragen van bewoners zonder eigen parkeerplaats en gebruik van bestaande laadpalen. Tevens laadpalen op strategische locaties en snelladers. De aanleg van loze leidingen voor een laadpaal bij nieuwbouwwoningen met oprit wordt gestimuleerd, maar niet verplicht.

3. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?
- Dit convenant is de intentie om uit te zoeken hoe deze ambities uitgevoerd kunnen gaan worden. Dat betekent samenwerking tussen pijlers onderling en ook met onderhoudswerkzaamheden (werk- met werk maken) en ook tussen medewerkers en partijen. Daarnaast bijvoorbeeld beleid en regelgeving aanpassen.

Indicator	Alle projecten?
Nabijheid	Ja (zie vraag 2).
Lopen en fietsen	Ja (zie vraag 2).
OV en deelmobiliteit	Nee (zie vraag 2). Aanvullende toelichting: - de gemeenten stimuleren bouwen in/nabij de stationsomgeving. In Uitgeest zijn er wel zorgen over aantasting van het dorpse karakter bij hoogbouw. Voor bus/openbaar vervoer zijn gemeenten afhankelijk van besluitvorming provincie NH; - deelmobiliteit via projectontwikkelaar worden elektrische deelauto's met name gestimuleerd bij niet-grondgebonden bouwprojecten, niet zijnde sociale huur, omdat dit meer zekerheid dat de deelauto's daadwerkelijk leiden tot verlaging van het autobezit.

Logistiek	Nee (zie vraag 2).
Automobiliteit	Nee (zie vraag 2).

4. Wat is het minimumadvies aan het college? Brons, zilver of goud per onderwerp.

Indicator	Minimum advies ambitieniveau?
Nabijheid	Brons (zie vraag 2). Opmerkingen: - de ambitie van BUCH-gemeenten in het door de Raad vastgestelde <i>Ambitiedocument Klimaat</i> (basispakket) en de vastgestelde <i>Beleidsaanpak laadinfrastructuur</i> is lager. Verhoging ambitieniveau is al wel meegenomen in <i>Omgevingsvisies</i>, <i>RAM</i> en besteding CDOKE-gelden; <i>RMP</i> volgt dit later najaar, daarna meenemen in Voorjaarsnota's. - koppeling van realisering openbare laadpalen met netwerkcongestie-problematiek is gewenst. Dit vereist actualisering van de vastgestelde <i>Beleidsaanpak openbare laadinfrastructuur</i>.

Klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en biodiversiteit

1. In welke mate is dit bovenwettelijk?

Het grootste deel van de genoemde ambities over klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en biodiversiteit en gezonde leefomgeving in het convenant zijn zowel kwalitatief en kwantitatief in onze gemeentes vastgelegd in [Beleidsplan en uitvoeringsprogramma 2023-2026 Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten](#). Ons beleid gaat soms verder dan dit convenant.

2. In welke mate is dit haalbaar?

De genoemde ambities zijn haalbaar, daarom hebben we deze in ons beleid verwerkt. Daarin hebben we verwerkt dat afwijken mogelijk is in uitzonderlijke gevallen mits dit goed onderbouwd is. Ook zijn er overgangsbepalingen verwerkt in het beleid. Bij klimaatadaptatie is in dit convenant geen gebruik gemaakt van categorieën brons, zilver en goud omdat het gaat over het verkrijgen van een minimale basisveiligheid bij de vigerende klimaatscenario's van 2050.

3. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?

Ja, want het doel is om de leefomgeving klimaatbestendig, natuurinclusief en gezond te maken. De ambitie bij dit convenant betreft nieuwbouw. Bij herinrichting van bestaande leefomgeving is het goed om dezelfde ambities zoveel mogelijk na te streven. Zo staat het ook in het beleid over klimaatadaptatie en natuurinclusief.

Dit convenant is de intentie om uit te zoeken hoe deze ambities uitgevoerd kunnen gaan worden. Dat betekent samenwerking tussen pijlers onderling en ook met onderhoudswerkzaamheden (werk- met werk maken) en ook tussen medewerkers en partijen. Daarnaast bijvoorbeeld beleid en regelgeving aanpassen.

4. Wat is het minimumadvies aan het college?

Zoals gezegd heeft klimaatadaptatie geen opdeling in brons, zilver of goud. De andere onderwerpen kunnen per project verschillen en daarbij is brons het minimum.

Waterbesparing

1. In welke mate is dit bovenwettelijk?

Het is niet wettelijk verplicht. Het Ministerie van I&W heeft wel een beleidsdoel opgesteld: Van de huidige ca. 130 liter per persoon per dag naar 100 liter per persoon per dag in 2035. Zij overweegt hiertoe verplichtingen op te gaan nemen in het Bbl (Besluit bouwwerken leefomgeving, waarvan invoering is gekoppeld aan invoering van de Omgevingswet).

2. In welke mate is dit haalbaar?

De genoemde ambities zijn haalbaar.

- Ten eerste is bij nieuwbouw veel mogelijk qua waterbesparende voorzieningen. Ten eerste kan dat in de vorm van meer waterbesparende apparatuur en voorzieningen. Maar ook het gebruik van regenwater voor tuin en huishoudelijk gebruik is mogelijk. Dat sluit ook mooi aan bij de verplichte aanleg van waterberging bij nieuwbouw.
- Daarnaast is het financieel gunstig voor de bewoners van de nieuwbouw, want drinkwaterbesparing is ook een besparing op drinkwaterkosten en vaak op energiekosten (warm water, de douche is momenteel de grootste drinkwaterverbruiker in huis). Het wordt nog gunstiger voor deze inwoners als het nieuwe model voor de riolheffing van de VNG (riool- en waterzorgheffing) ingezet wordt. Verschillende raadsleden hebben hier al naar geïnformeerd en we zijn dit aan het onderzoeken. Daarmee kun je met vermindering van drinkwaterverbruik besparen op je drinkwaterkosten maar ook op je riolheffing.

3. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?

Ja, en waarschijnlijk gaat het Rijk deze maatregelen binnenkort ook eisen. Zie in punt 1 het beleidsdoel van het ministerie van I&W om drinkwaterverbruik te verminderen van 130 liter naar 100 liter per persoon in 2035.

4. **Wat is het minimumadvies aan het college?** Het minimumadvies is brons, dat is een drinkwaterbesparing van 20%. Zilver en goud gaat over 45% drinkwaterbesparing. Dat is technisch wel ingewikkelder om te realiseren. Het is belangrijk om eerst te bekijken wat in werkelijkheid bespaard wordt aan drinkwater bij de nog te realiseren nieuwbouw.

Gezonde Leefomgeving

Het betreft de onderwerpen toxiciteit, geluid, luchtkwaliteit, hitte, groen om de woning

1. In welke mate is dit bovenwettelijk?

Minder *toxiciteit* in de te gebruiken materialen is een goede ambitie waar we zelf over kunnen nadenken hoe dit te verwerken in ons beleid (circulaire economie) en uitvoering en ook in landelijke wetgeving is daar aandacht voor. Voor niveau brons is geen norm waarde gekoppeld. Eerst gaan we leren om met onderwerp toxiciteit te werken, daarvanuit kunnen we gaan onderzoeken of niveau zilver, 90% vrij van giftige stoffen, haalbaar is.

Geluid: Brons zegt dat de standaardwaarde moet worden nagestreefd en minimaal aan de grenswaarde moet worden voldaan. Dat is dus volgens de wet.

Luchtkwaliteit in de woning (vanuit buiten): Brons is jaargemiddelde PM_{2,5} is 10 µg/m³. EU-grenswaarde PM_{2,5} is 25 µg/m³, WHO-advieswaarde PM_{2,5} is 10 µg/m³

Luchtkwaliteit in de woning (vanuit binnen): Brons is in de keuken een afzuigcapaciteit van 125 m³/uur. Volgens IPLO: Voor een verblijfsgebied en een verblijfsruimte met een opstelplaats voor een kooktoestel geldt, een ventilatiecapaciteit van minimaal 21 dm³/s. Dat is 75,6 m³/uur.

Voor de ambities voor de luchtkwaliteit gaan we verder informeren bij de Omgevingsdienst.

Hitte in de woning: Dit wijkt af van de eerdere afspraken die zijn vastgesteld in het klimaatadaptatiebeleid. Er is overgegaan op een ander type parameter. We gaan onderzoeken welke manier het beste voor ons werkt.

Groen nabij de woning: Dit niveau is wel iets anders dan vastgesteld in het beleid klimaatadaptatie natuurinclusief, maar als aan ons gemeentelijke beleid voldaan wordt, dan komt het ook wel overeen met minimaal het niveau brons.

2. **In welke mate is dit haalbaar?** Brons lijkt volledig haalbaar te zijn, maar een check bij de Omgevingsdienst op luchtkwaliteit gaan we nog wel doen.

3. Zou je dit op termijn voor alle van toepassing zijnde projecten op willen leggen?

Ja, na eventuele aanpassingen in beleid en regelgeving en een overgangperiode moet dit het nieuwe normaal worden. De kleine verschillen die er zijn met ons eigen beleid kan betekenen dat we in kleine mate gaan afwijken van dit convenant.

4. **Wat is het minimumadvies aan het college?** Eerst leren om met brons te werken. Hogere ambitie kan altijd nog.

Commented [M1]: Jorrit, kun jij dit checken?

Commented [JR2R1]: Heb het iets aangepast

Commented [M3]: Advies vragen van de Omgevingsdienst?

Commented [M4R3]:
https://www.rivm.nl/sites/default/files/2019-07/Luchtkwaliteit%20en%20gezondheid%20-%20vragen%20en%20antwoorden%20defdef_1.pdf

Commented [M5R3]: De prestatie-eis brons is overeenkomstig met WHO richtlijn van 2010 en goud met de WHO richtlijn van september 2021. Richting het einde van 2023 komt er een nieuwe richtlijn van de WHO. Deze indicator is gevalideerd door Heijmans en TNO.

Commented [M6]: Omgevingsdienst vragen om dit te beoordelen.
<https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/technische-bouwactiviteit/nieuwbouw/rijksregels/ventilatie-bbl/#h30b7ab4d-cf50-430e-81c6-c531b4427504>
Volgens IPLO: Voor een verblijfsgebied en een verblijfsruimte met een opstelplaats voor een kooktoestel geldt, een ventilatiecapaciteit van minimaal 21 dm³/s. Dat is 75,6 m³/uur.

Commented [M7]: Check omgevingsdienst nog nodig, bouw en woningtoezicht